

Miloslav Holý

(* 4. 10. 1897 Praha – † 3. 3. 1974 tamtéž)

Přední český malíř, který svou tvorbu, zejména od poloviny 30. let 20. století a po roce 1945 spojil s krajinou Orlických hor a jejím podhůřím. Svůj zájem věnoval především Slatině nad Zdobnicí a okolí říčky Zdobnice. Po léta sem zajížděl za motivy a jako profesor pražské Akademie výtvarných umění a pozdější její rektor a prorektor sem přivedl za krajinnými náměty mnoho svých žáků, mezi jinými Františka Ronovského, Vlastimila Lachouta, Zbyňka Slavička a další.

Holý sám byl přijat na Akademii v Praze k profesoru Janu Preislerovi již v roce 1915, ale krátce na to byl povolán do bojů I. světové války a studia definitivně zahájil až v roce 1918. V roce 1924 zde absolvoval v grafické specialce profesora Maxe Švabinského. Vystavoval v řadě zemí celého světa, letech 1933, 1937 a 1948 obdržel výroční ceny České akademie věd a umění. Mezi nejvýznamnější díla vytvořená Miloslavem Holým v našem kraji patří především dva tématické cykly - Slatinská zahrada (1951-1959) a Slatinský rok (1958-1961). Spolu se slatinským malířem a pedagogem Aloisem Krčmářem vybudoval pro Slatinu nad Zdobnicí obrazárnu, pro kterou zapůjčil nebo pomohl získat soubor děl našich předních výtvarných umělců 2. poloviny 19. století a století 20..

Slatinský rok

„... V mládí měl Miloslav Holý touhu nejen otevřít okna do světa, ale i touhu do něj vstoupit. V rozhodující okamžik života, v mládí, do tohoto světa vstoupil: uviděl provensálské přímoří jasných barev a neobestřené mlžným oparem, uviděl Bretaň a Paříž, po nichž malířsky toužil. Ale v moudrosti dozrávání nyní objevil, že všechno, k čemu mířil, může obsáhnout a pochopit na malém kousku země své slatinské zahrady. Zastupovala velký svět nekonečné přírody, kterou sledoval s nesmírnou vnímavostí a také s filozofickou úvahou.

Se zahradou, intimním prostorem odděleným od ostatního světa a přece s ním spojeným, sloučil svou představu harmonie. I jemu se stala zahrada, která je motivem s velkou filozofickou, sociální a uměleckou tradicí, zahradou rajskou, hledanou a nalezenou zahradou ztraceného ráje... Květiny nebyly malovány jen na záhonech, ocitaly se rovněž uprostřed zahrady na stole, citěného v jeho dávném sociálním významu. Byly kladeny do váziček a staveny na židli při okně, či přímo do okna, jímž malíř viděl z intimního lidského prostoru své světnice do zahrady, intimního prostoru přírody...

Cyklos Slatinská zahrada není vrcholem, u něhož Holého umělecký vývoj skončil. Ještě v závěru malby tohoto cyklu vzniká další, Slatinský rok (1958-1961), malovaný temperou v několika formátových řadách a variacích. Na obrazech dvanácti měsíců sledoval v lyrickém okouzlení stálou a přesto proměnnou krajinu, stromořadí, chalupy a mostek přes Zdobnici. Jestliže v letech 1927 až 1931 namaloval za odpoledne obraz *alla prima*, přicházel nyní před motiv mnohdy více než desetkrát, vždy ve stejnou dobu a za stejného osvětlení; byla to příznačná proměna pracovní techniky, odpovídající jeho novému názoru...“

Ján Baleka, Miloslav Holý, Odeon, Praha 1979

Životopisná data

- 1897 narodil se 4. 10. v Praze, Karlíně v rodině hostinského;
- 1912 během studií na reálce v Karlíně navštěvuje večerní kurzy malířské školy Maxe Boháče;
- 1915 byl přijat na Akademii výtvarných umění v Praze (AVU), místo studií nastupuje vojenskou službu a účastní se bojů I. světové války na frontách v Haliči a v Rumunsku;
- 1917 raněn a hospitalizován ve vojenském lazaretu v Pardubicích;
- 1918 po skončení války počíná studia na AVU, ve Všeobecné škole pod vedením profesorů Josefa Loukoty, Vlaho Bukovace a Jakuba Obrovského, a ve Speciální grafické škole Maxe Švabinského;
- 1920 byl přijat do spolku Umělecká beseda;
- 1923 získává Turkovu cenu Hlavního města Prahy a tříměsíční stipendium pro studijní pobyt v Paříži. Tam navštěvuje ateliér a přednášky Františka Kupky v Puteaux u Paříže;
- 1924 končí studia na AVU, absolvoje ve Speciální grafické škole Maxe Švabinského a vystupuje z Umělecké besedy, jejíž výtvarné směřování mu nevyhovuje. S malíři Karlem Holanem a Pravoslavem Kotikem a sochařem Karlem Korbou zakládá žertovně nazvanou skupinu HO-HO-KO-KO, později nazývanou Sociální skupina;
- 1927 Sociální skupina se rozpadá, MH vstupuje do SVU Mánes. Další tvůrčí cesty do Paříže a Bretagne. Žení se s Annou Nejedlou, Svdlenou;
- 1928-1929 nachází malířské motivy v jižních Čechách (Bavorov, Mirovice);
- 1930 vyloučen ze SVU Mánes spolu s Karlem Holanem, P. Kotikem, V. V. Štechem a dalšími, údajně pro názorové rozpory. Narození první dcery Aleny;
- 1931 tvůrčí pobyt v Paříži a na francouzské Riviéře;
- 1933 výroční cena České akademie věd a umění. První malířské pobyty ve východních Čechách;
- 1935 pobyt ve Francii, narození druhé dcery Jany. Malířské motivy se z rodinných důvodů přesouvají do Polabí, do Nymburka;
- 1936 tvůrčí pobyt ve Francii;
- 1937 tvůrčí pobyt ve Francii. V létě se stěhuje z Karlína do vlastního rodinného domku v Praze-Střeševicích. Obdržel výroční cenu České akademie věd a umění;
- 1939 Turkova cena Hlavního města Prahy;
- 1940 znovu přijat do SVU Mánes. Přiját do SČUG Hollar;
- 1946 jmenován docentem tzv. Večerního aktu na AVU. Přichází do Slatiny nad Zdobnicí, kde nachází hledané tvůrčí prostředí a optimální malířské krajinařské motivy. Od nynějška přijíždí pracovat „do svého kraje“ několikrát do roka až do konce svého života;
- 1947 jmenován profesorem AVU (1950-1954 rektorem, 1954-1957 prorektorem), studijní cesta do Itálie;
- 1948 obdržel výroční cenu České akademie věd a umění;
- 1949 stal se členem založeného Svazu československých výtvarných umělců (SČSVU);
- 1950-1958 intenzivní pedagogická činnost na AVU poněkud časově omezuje jeho vlastní výtvarnou činnost;
- 1961 zakládá Obrazárnu kulturního klubu JZD Slatina nad Zdobnicí;
- 1964 jmenován zasloužilým umělcem;
- 1966-1967 tvůrčí cesty do Francie, čestné uznání Pražského salonu;
- 1971-1973 tvůrčí cesty do Francie;
- 1972 umírá manželka Anna;
- 1974 akademický malíř Miloslav Holý umírá 3. března v Praze.

Během svého života se od roku 1922 zúčastnil svými obrazy a grafikou více než sta výstav a uspořádal na šedesát výstav vlastních. Jeho obrazy se staly součástí sbírek Národní galerie v Praze a všech českých regionálních galerií i galerií na Slovensku.

Je zastoupen v mnoha sbírkách a galeriích v zahraničí: ve Francii (Paříž), v Německu, v Itálii (Benátky), v Bulharsku (Sofie), v Moskvě, v Petrohradu, v USA (Guggenheimovo muzeum), v Tokiu aj.

